

Sklizeň zemědělských plodin v roce 2009

Český statistický úřad již tradičně v tomto období zveřejňuje údaje o definitivní sklizni zemědělských plodin v předchozím roce. Kraj Vysočina jako typický venkovský region s vysokým podílem zemědělské půdy zaujímá v těchto přehledech přední pozici.

Celková sklizeň obilovin na Vysočině v roce 2009 ve výši téměř 680 tisíc tun byla čtvrtá nejvyšší v rámci České republiky za Středočeským, Jihomoravským a Jihočeským krajem. Podíl kraje na celkové sklizni obilovin v republice činil 8,7 %. Oproti předchozímu roku poklesla sklizeň obilovin v kraji o 6,9 %, v celé ČR činil pokles 6,4 %. Menší produkce obilovin v roce 2009 byla způsobena nižším hektarovým výnosem, který se proti předchozímu roku na Vysočině snížil o 8,4 %. Osevní plocha obilovin se naopak mírně rozšířila.

V roce 2009 sklídili zemědělci na Vysočině v průměru 4,42 tuny obilovin z jednoho hektaru, což představuje 14. místo mezi regiony a je to nejnižší výnos v rámci České republiky. Na prvním místě pomyslného žebříčku se umístil Zlínský kraj s výnosem 5,60 t/ha (pokud nepočítáme Hlavní město Praha se zanedbatelnou výměrou obilovin).

Sklizeň obilovin v roce 2009

Plodina	Plocha v hektarech			Výnos v t/ha			Sklizeň v tunách		
	ČR	Vysočina	podíl na ČR v %	ČR	Vysočina	index 2009/ 2008	ČR	Vysočina	podíl na ČR v %
Obiloviny celkem	1 541 679	153 711	10,0	5,08	4,42	91,6	7 831 998	679 031	8,7
pšenice ozimá	793 472	69 857	8,8	5,33	4,82	88,2	4 229 261	336 507	8,0
pšenice jarní	37 827	2 451	6,5	3,41	2,98	86,0	128 812	7 308	5,7
žito ozimé a jarní	38 453	7 395	19,2	4,63	4,68	93,3	178 070	34 642	19,5
ječmen ozimý	134 613	14 248	10,6	4,82	4,47	99,2	648 753	63 632	9,8
ječmen jarní	320 207	42 329	13,2	4,23	3,71	90,9	1 354 278	157 188	11,6
oves	50 021	7 062	14,1	3,32	3,39	103,5	165 993	23 964	14,4
triticale	52 950	5 075	9,6	4,21	4,00	90,7	222 711	20 286	9,1
kukuřice na zmo	105 268	4 454	4,2	8,45	7,72	108,1	889 574	34 369	3,9
Luskoviny celkem	29 003	5 143	17,7	2,14	1,72	89,9	62 072	8 868	14,3
Brambory ostatní ¹⁾	23 205	7 472	32,2	27,33	28,35	97,1	634 190	211 806	33,4
Cukrovka technická	52 465	167	0,3	57,91	57,15	101,0	3 038 220	9 540	0,3
Řepka	354 826	38 218	10,8	3,18	3,08	111,6	1 128 119	117 548	10,4
Pícniny na or. půdě celkem - seno	383 054	64 425	16,8	6,80	6,45	104,1	2 605 527	415 350	15,9
Kukuřice na zeleno a siláž	166 005	27 493	16,6	38,15	36,89	105,2	6 332 712	1 014 212	16,0
Trvalé travní porosty - píče v seně	907 899	78 620	8,7	3,33	3,44	106,5	3 021 973	270 354	8,9

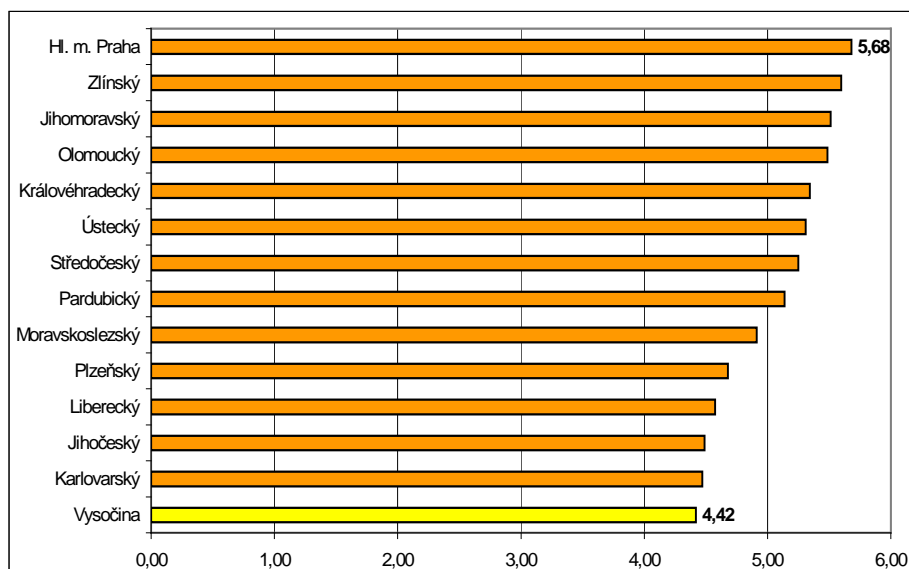
¹⁾brambory ostatní zahrnují brambory konzumní a průmyslové

Vysočina vzhledem k přírodním podmínkám nemůže konkurovat produkčním oblastem, jako je střední a jižní Morava, střední Čechy nebo Polabí. To se projevuje zvláště u výnosů pšenice a ječmene, tedy rozhodujících druhů obilovin. Přesto dosáhl průměrný výnos pšenice ozimé 4,82 t/ha a ječmene jarního 3,71 t/ha.

Zcela konkurenceschopnými obilovinami pro Vysočinu jsou žito, oves a triticale, což vyplývá i ze srovnání výnosů s průměrem ČR v posledních pěti letech. Mezi kraji zaujímá Vysočina první místo ve sklizni žita (téměř 35 tis. tun v roce 2009, tj. téměř jedna pětina republikové sklizně) a druhé místo ve sklizni ovsa (téměř 24 tis. tun v roce 2009). Tyto druhy obilovin se však pěstují v podstatně menší míře, triticale a oves slouží spíše ke krmeným účelům. Naopak žitná mouka a ovesné vločky jsou

typickou potravinářskou surovinou. Plochy žita se proti roku 2008 mírně zmenšily, ale výměra ovsa se proti předchozímu roku rozšířila o více než tisíc hektarů.

Průměrný hektarový výnos obilovin (v t) podle krajů v roce 2009

Vysočina je tradičně dominantním krajem v pěstování brambor. Také v roce 2009 se kraj podílel asi jednou třetinou na celkové produkci brambor v ČR. Ostatních brambor (konzumní + průmyslové) bylo na Vysočině sklizeno téměř 212 tisíc tun a výměra těchto brambor se v roce 2009 rozšířila o 4 %. Hektarový výnos představoval 28,35 tuny a převýšil o jednu tunu republikový průměr.

Sklizeň obilovin v kraji Vysočina v letech 2007 až 2009

Plodina	Plocha v hektarech			Výnos v t/ha			Sklizeň v tunách		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Obiloviny celkem	151 608	151 355	153 711	4,29	4,82	4,42	650 554	729 618	679 031
pšenice ozimá	63 317	65 184	69 857	4,87	5,46	4,82	308 173	356 208	336 507
pšenice jarní	4 593	2 963	2 451	3,09	3,47	2,98	14 203	10 272	7 308
ječmen ozimý	13 022	14 873	14 248	4,66	4,50	4,47	60 648	66 974	63 632
ječmen jarní	46 847	43 736	42 329	3,47	4,09	3,71	162 427	178 709	157 188
žito ozimé a jarní	6 690	7 730	7 395	4,93	5,02	4,68	32 972	38 831	34 642
oves	7 034	6 047	7 062	2,88	3,28	3,39	20 248	19 825	23 964
triticale	3 934	4 980	5 075	4,18	4,41	4,00	16 444	21 944	20 286
kukuřice na zrna	5 015	5 004	4 454	6,63	7,14	7,72	33 241	35 706	34 369
Luskoviny celkem	4 187	3 298	5 143	2,24	1,92	1,72	9 390	6 327	8 868
Brambory ostatní ¹⁾	7 946	7 188	7 472	28,59	29,18	28,35	227 151	209 734	211 806
Řepka	36 562	37 756	38 218	3,00	2,76	3,08	109 519	104 083	117 548
Pícniny na orné půdě celkem - seno	66 868	65 731	64 425	5,99	6,19	6,45	400 306	407 115	415 350
Kukuřice na zeleno a siláž	25 292	26 879	27 493	34,63	35,05	36,89	875 827	942 111	1 014 212
Trvalé travní porosty - píče v seně	86 733	85 297	78 620	2,98	3,23	3,44	258 801	275 435	270 354

¹⁾ Brambory ostatní zahrnují brambory konzumní a průmyslové

Z ostatních zemědělských plodin zaujímá Vysočina první místo ve sklizni pícnin na orné půdě (v seně) a druhé místo ve sklizni kukuřice na zeleno a siláž (oboje téměř 16% produkce ČR), což koresponduje s nejvyššími stavy skotu a také s vyšším stupněm zornění v méně příznivých oblastech. Na třetím místě za Jihočeským a Plzeňským krajem je sklizeň píče v seně z trvalých travních porostů (9,3 % produkce ČR).

Ve sklizni luskovin se Vysočina umístila s produkcí 8 868 tun na druhém místě za Jihomoravským krajem, sklizeň řepky byla třetí nejvyšší za Středočeským a Jihočeským krajem. Plocha řepky se proti předchozímu roku opět rozšířila, a to o 1,2 %, sklizeň dosáhla téměř 118 tisíc tun při výnosu 3,08 tuny z hektaru.

Spotřeba hnojiv za hospodářský rok 2008/2009^{*)}

Kraj	Minerální hnojiva v čistých živinách (t)				Statková hnojiva (t)					Vápenatá hnojiva ve zboží (t)	Organická hnojiva (t)	Organo-minerální hnojiva (t)
	celkem	v tom:			celkem	v tom:						
		dusíkatá (N)	fosforečná (P ₂ O ₅)	draselná (K ₂ O)		hnůj	kejda	močůvka	ostatní			
Česká republika	278 198	221 668	35 218	21 313	14 727 601	8 401 110	3 626 899	2 327 892	371 701	145 304	437 631	176 568
Hl. m. Praha	990	848	62	80	17 001	13 358	585	2 892	166	3	51	0
Středočeský	57 084	45 332	7 442	4 309	1 933 524	1 135 700	507 199	244 949	45 676	21 648	70 542	38 891
Jihočeský	27 739	22 552	2 853	2 334	1 948 802	1 123 129	387 790	366 445	71 439	18 287	51 709	59 514
Plzeňský	18 575	16 895	1 198	482	1 467 073	784 051	414 985	237 867	30 170	9 369	46 654	19 270
Karlovarský	3 095	2 565	467	63	246 211	150 520	55 294	27 998	12 400	2 748	406	-
Ústecký	14 250	11 461	2 014	775	341 784	206 748	91 872	25 858	17 306	1 022	18 610	1 539
Liberecký	3 425	3 010	214	201	300 961	166 938	73 971	50 030	10 022	2 889	4 356	131
Královéhradecký	20 732	15 674	2 556	2 502	1 087 980	619 170	257 452	181 394	29 964	18 897	24 677	12 998
Pardubický	18 386	15 240	1 908	1 238	1 366 964	798 785	372 630	177 931	17 617	5 122	47 180	1 502
Vysočina	28 526	22 441	3 920	2 166	2 423 212	1 431 935	538 784	422 010	30 483	19 499	17 749	421
Jihomoravský	34 457	27 773	4 816	1 867	1 186 720	579 766	363 157	199 164	44 633	10 291	26 378	914
Olomoucký	23 364	16 454	3 762	3 148	1 032 527	638 321	209 579	168 733	15 893	18 492	63 824	38 018
Zlínský	13 304	10 433	2 107	764	566 630	311 598	136 185	102 281	16 566	6 254	8 527	35
Moravskoslezský	14 273	10 989	1 900	1 384	808 213	441 092	217 417	120 340	29 365	10 783	56 970	3 336

**) Není zahrnuta spotřeba hnojiv za malá hospodářství samostatně hospodařících rolníků, kteří nepředkládají výkazy.*

Podrobnější údaje o sklizni obsahuje publikace ČSÚ [Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin za rok 2009](#).

Zpracoval: ČSÚ, Jihlava